

Istraživači su zaključili da je opšta materijalistička i prosvetiteljska vizija sveta i društva više uticala na lične vizije građana od tekućih ideoloških stavova SED. Bila su to delom holistička, a delom teleološka ubeđenja o principijelnoj mogućnosti spoznaje sveta, snazi racionalnosti, uma i tehničkog napretka i veri u mogućnost planskog uređenja društvenih odnosa, a ne gole partijske direktive.

Da li je, uprkos razlikama DDR i nacizma, ipak svaka analogija između dva nemačka režima nepodeljene vlasti neosnovana? Na koji način TOT koriste društvenu istoriju? Jedna struja strukturne istorije koja podvlači sporu promenljivost pruskog morala kao da govori u prilog TOT? Ipak, pažljivijim uvidom može se pokazati kako istraživanje objavljeno u Berlinskom "Telegrafu" (Daniljuk, Holm 1998) na iskrivljen način uklapa društvenu istoriju u TOT. Istraživači su pošli od teze da je skup vrednosti posle rata ostao u DDR-u netaknut u oblasti radnog morala koji se iz nacizma širio u razna područja DDR društva (vrednosni sistem fabrike). Za Nemačku je nacizam bio prototip fordističkog društvenog ideala, tj. razvoja nacionalne dobrobiti na osnovi korporativnog kvalifikovanog industrijskog rada i srednjeg sloja. To je bila osnova zamišljene modernizacije (kod nacizma se ispoljavala u izopačenom obliku ratne privrede) na osnovi pune zaposlenosti, stabilnog snabdevanja i planske privrede sa kojom se poistovećivalo stanovništvo. Ova modernizacija stvarala je mentalitet (tj. vrednosti na koje se oslanjala u proizvodnji, državnoj upravi i porodici) u kom se moral u dobroj meri podudarao sa nacističkim vrednostima. Njegov izraz je dopunski radni moral koji je u središte postavio nemačke sekundarne vrline: vrednoću, poredak, mar, samopoštovanje, odlučnost, poštovanje rada i organizacije i poistovećenje sa radnim mestom. Ovaj moral stvorio je proces rada, ali je postao i okosnica pozitivne samoidentifikacije. Samopoštovanje je teklo preko rasističkog potcenjivanja drugih. U svakodnevnicima DDR-a sreće se sličan ponos na vlastitu radnu kvalifikaciju, na ono što drugi ne mogu da urade. Bio je prisutan naročiti antislovenski rasizam (?) uperen protiv Rusa i Poljaka. Druga oblast, gde je bio prisutan kontinuitet rasističke ideologije, nezavisno od službene ideologije, su oružani organi, gde je na različitim nivoima neslužbene normalnosti bilo slavljenja tradicije Vermahta (Daniljuk, Holm 1998).

Fordistički radni moral DDR-a znao je da ispolji nezadovoljstvo tvrdnjama "Ovde je kao kod Rusa", zatim u antiimperijalističkoj kritici Izraela gde se uočava kontinuitet fašističkog narodnjačkog antisemitizma kod stanovništva. To je strukturni konzervatizam kome se ne protivi ni današnja levica PDS (Daniljuk, Holm 1998). Pomenuti zaključci prilično su jednostrani: apstrahovane su različite svojinske osnove radnog morala u DDR-

u i nacizmu, neistorično je izjednačena levičarska kritika Izraela kao poluge SAD imperijalizma sa nacističkim rasističkim antisemitizmom i nekritički je prenet obrazac rasizma na DDR. Čak i kada se bave istorijom društva TOT preinačuju odnos fašizma i liberalizma (dva oblika kapitalizma) tako da nacionalsocijalizam i socijalizam ispadaju kao dva oblika proleterske vlasti, tj. socijalizma. Uz to se obično dodaje da su Hitler i Musolinibili socijalisti. M. Šengart zapaža da se time rasterećuje autoritarni potencijal kapitalizma, utopija dezavuiše kao potencijalni izvor terora, a kao normalni predstavljaju ideali konkurencije i moći jačega (Schöngarth 1999, S. 200). U tom duhu hobi istoričari stalno nalaze veze između zelenih i socijalno liberalnih grupa i "totalitarne DDR". Klasni i rasni zločini se izjednačavaju, a DDR i Treći Rajh poistovećuju, čime se fašizam lišava holokausta i trivijalizuje. Ovi režimi mogu se podvoditi pod isti pojam jedino ako se apstrahuje rasistički